

1/ERP/2022/MP

Metodický pokyn k aplikácii výnimky z povinnosti evidovať tržbu fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 3 ods. 2 a k povinnostiam podnikateľa podľa § 3 ods. 8 zákona č. 289/2008 Z. z.

Úvod

Metodický pokyn sa vydáva za účelom oboznámenia podnikateľov – fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím s aplikáciou výnimky z povinnosti evidovať tržbu v systéme e-kasa prostredníctvom pokladnice e-kasa klient podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu alebo písm. b) prvého bodu a s povinnosťami podnikateľa podľa § 3 ods. 8 zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 289/2008 Z. z.“).

1. oddiel Legislatívna úprava

Zákon č. 289/2008 Z. z. sa vzťahuje na fyzickú osobu alebo na právnickú osobu, ktorá na základe oprávnenia na podnikanie podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej len „podnikateľ“) predáva tovar alebo poskytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 (ďalej len „služba“). Zákon č. 289/2008 Z. z. sa vzťahuje aj na podnikateľa s trvalým pobytom alebo sídlom mimo územia Slovenskej republiky, ak predáva tovar alebo poskytuje službu na území Slovenskej republiky.

Tržbou sa na účely zákona č. 289/2008 Z. z. rozumie platba prijatá z predaja tovaru alebo z poskytovania služby na predajnom mieste v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť, najmä elektronickými platobnými prostriedkami alebo poukážkou oprávňujúcou na nákup tovaru alebo poskytnutie služby; tržbou je aj platba prijatá ako preddavok. Tržbou nie je platba prijatá bezhotovostne prevodom na účet podnikateľa.

Predajným miestom sa na účely zákona č. 289/2008 Z. z. rozumie miesto, kde sa prijíma tržba.

Podnikateľ je povinný v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. evidovať tržbu v systéme e-kasa klient prostredníctvom pokladnice e-kasa klient (ďalej len „PEKK“) bez zbytočného odkladu po jej prijatí alebo pri prekročení hraničnej doby odozvy v zákonom ustanovených lehotách.

Povinnosť evidovať tržbu v PEKK podľa § 3 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. sa podľa ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu tohto ustanovenia nevzťahuje na predaj tovaru fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím⁸⁾ (ďalej len „ŤZP“) alebo podľa ods. 2 písm. b) prvého bodu tohto ustanovenia sa nevzťahuje na služby poskytované fyzickou osobou s ŤZP⁸⁾. Uvedené neplatí, ak za takúto osobu prijíma tržbu fyzická osoba, ktorá nie je fyzickou osobou s ŤZP.

V poznámke pod čiarou k odkazu č. 8) je uvedený § 2 ods. 3 a § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. ŤZP je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50 %.

Ustanovenie § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. upravuje, za akých podmienok sa vyhotovuje a na aký účel je určený preukaz fyzickej osoby s ŤZP a fyzickej osobe s ŤZP so sprievodcom (ďalej len „ŤZPS“) a náležitosti tohto preukazu. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. preukaz obsahuje:

- a) názov príslušného orgánu, ktorý preukaz vyhotovil,
- b) evidenčné číslo preukazu,
- c) fotografiu držiteľa preukazu,
- d) meno, priezvisko, titul, dátum narodenia držiteľa preukazu a adresu jeho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu,
- e) podpis držiteľa preukazu, ak je schopný sa podpísať,
- f) miesto a dátum vyhotovenia preukazu,
- g) odtlačok úradnej pečiatky orgánu príslušného na vyhotovenie preukazu a podpis oprávneného zamestnanca tohto orgánu,
- h) poznámku, v ktorej sa uvedie názov preukazu v anglickom jazyku slovami „CARD OF PERSON WITH DISABILITIES“; pri fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím s praktickou slepotou alebo úplnou slepotou sa uvedú aj slová „nevidiaci – blind“ a pri nepočujúcej fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím sa uvedú aj slová „nepočujúci – deaf“,
- i) ochranné prvky, ktorými sú vodotlač, hologram a zaliatie preukazu do fólie,
- j) poučenie.

Vzor preukazu fyzickej osoby s ŤZP a vzor preukazu fyzickej osoby s ŤZPS je uvedený v prílohe č. 8 zákona č. 447/2008 Z. z. Preukaz fyzickej osoby s ŤZPS sa označuje červenou čiarou (§ 16 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z.).

Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 289/2008 Z. z. podnikateľ, na ktorého sa nevzťahuje povinnosť evidovať tržbu podľa ods. 2 tohto ustanovenia, je povinný na každom predajnom mieste sprístupniť oznámenie, v ktorom uvedie, že nie je podľa tohto zákona povinný používať PEKK. Oznámenie má byť umiestnené tak, aby bolo pre kupujúceho jednoznačné, zrozumiteľné, ľahko prístupné a dobre čitateľné. Ak podnikateľ nemá povinnosť používať PEKK podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu alebo písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z., je povinný mať na predajnom mieste na účely kontroly podľa § 17 ods. 1 tohto zákona preukaz fyzickej osoby s ŤZP alebo preukaz fyzickej osoby s ŤZPS⁸⁾ alebo úradne osvedčenú fotokópiu týchto preukazov.

2. oddiel Aplikácia výnimky z povinnosti evidovať tržbu fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) ôsmeho bodu alebo ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z. sa s účinnosťou od 1.1.2018 výnimka z povinnosti používať PEKK na evidenciu tržby za predaný tovar alebo za poskytnutú službu uplatní iba vtedy, ak podnikateľ je fyzickou osobou s ŤZP a zároveň aj fyzická osoba prijímajúca tržbu v mene podnikateľa (napr. zamestnanec, manžel, deti) je fyzickou osobou s ŤZP.

Výnimka z povinnosti evidovať tržbu v PEKK za predaný tovar alebo za poskytnutú službu sa vzťahuje aj na podnikateľa s trvalým pobytom mimo územia Slovenskej republiky, ak predáva tovar alebo poskytuje službu na území Slovenskej republiky a je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa § 16

zákona č. 447/2008 Z. z. Ak v mene tohto podnikateľa tržbu prijíma iná fyzická osoba (napr. zamestnanec, manžel, deti), výnimku je možné uplatniť iba vtedy, ak aj táto iná fyzická osoba je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. Výnimka sa neuplatní, ak podnikateľ alebo iná fyzická osoba sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa právnej normy iného štátu.

Splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky z povinnosti evidovať tržbu v PEKK pri predaji tovaru alebo pri poskytnutí služby je potrebné posudzovať pre každé predajné miesto osobitne a tiež pre každé prijatie tržby osobitne.

Ak podnikateľ - držiteľ preukazu fyzickej osoby s ŤZP má niekoľko predajných miest, môže si výnimku z povinnosti evidovať tržbu v PEKK za predaný tovar alebo za poskytnutú službu uplatniť iba na tom predajnom mieste, na ktorom v mene tohto podnikateľa tržbu prijíma fyzická osoba – držiteľ preukazu fyzickej osoby s ŤZP. Ak ale na tom istom predajnom mieste v mene podnikateľa - držiteľa preukazu fyzickej osoby s ŤZP tržbu prijíma fyzická osoba – držiteľ preukazu fyzickej osoby s ŤZP ako aj fyzická osoba, ktorá nie je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP, tak výnimku z povinnosti evidovať tržbu v PEKK za predaný tovar alebo za poskytnutú službu si podnikateľ môže uplatniť iba v čase, keď tržby preberá fyzická osoba, ktorá je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP.

Výnimka z povinnosti evidovať tržbu za predaný tovar alebo za poskytnutú službu sa nevzťahuje na prípady, keď napr.:

- podnikateľ je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP, ale fyzická osoba prijímajúca tržbu v jeho mene nie je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP,
- podnikateľ nie je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP, ale fyzická osoba prijímajúca tržbu v jeho mene je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP,
- držiteľ preukazu fyzickej osoby s ŤZP založí v súlade s § 57 Obchodného zákonníka obchodnú spoločnosť a tržby v mene tejto obchodnej spoločnosti sú prijímané fyzickou osobou, ktorá je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP, nakoľko právnická osoba nemôže byť držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP podľa zákona č. 447/2008 Z. z.,
- podnikateľ, ktorý bol držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP, umrel a fyzická osoba pokračujúca v živnosti podľa § 13 živnostenského zákona nie je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP,
- podnikateľ s trvalým pobytom mimo územia Slovenskej republiky je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa právnej normy iného štátu, ale nemá preukaz fyzickej osoby s ŤZP vydaný podľa § 16 zákona č. 447/2008 Z. z.,
- v mene podnikateľa, ktorý je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa § 16 zákona č. 447/2008 Z. z., prijíma tržbu fyzická osoba s preukazom fyzickej osoby s ŤZP vydaným podľa právnej normy iného štátu.

3. oddiel Povinnosti podnikateľa, ktorý je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, podľa § 3 ods. 8

Podnikateľ - fyzická osoba s ŤZP, na ktorého sa nevzťahuje povinnosť evidovať tržbu v PEKK, je v súlade s § 3 ods. 8 zákona č. 289/2008 Z. z. povinný:

1. na každom predajnom mieste sprístupniť oznámenie, v ktorom uvedie, že podľa zákona č. 289/2008 Z. z. nie je povinný používať PEKK.

Oznámenie musí byť na predajnom mieste sprístupnené tak, aby bolo pre zákazníka jednoznačné, zrozumiteľné a dobre čitateľné. Formát oznámenia zákon č. 289/2008 Z. z. taxatívne neustanovuje. V oznámení sa odporúča uviesť ustanovenie, podľa ktorého podnikateľ - fyzická osoba s ŤZP nie je povinný evidovať tržbu v PEKK – t. j. § 3 ods. 2 písm. a) ôsmy bod zákona č. 289/2008 Z. z. pri predaji tovaru a/alebo § 3 ods. 2 písm. b) prvý bod tohto zákona pri poskytovaní služby.

Nakoľko v zmysle zákona č. 289/2008 Z. z. je predajným miestom miesto, kde sa prijíma tržba, oznámenie má byť sprístupnené na každom predajnom mieste, kde podnikateľ alebo v jeho mene iná osoba, ktorí sú držiteľmi preukazov fyzickej osoby s ŤZP, od kupujúceho prijímajú tržbu za predaný tovar alebo poskytnutú službu.

2. na účely kontroly mať na predajnom mieste k dispozícii preukaz fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS alebo jeho úradne overenú fotokópiu.

Na predajnom mieste musí mať podnikateľ k dispozícii nielen vlastný preukaz fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS alebo jeho úradne overenú fotokópiu, ale zároveň aj preukaz alebo jeho úradne overenú fotokópiu fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS, ak táto prijíma tržbu v jeho mene.

Za úradne osvedčenú fotokópiu preukazu fyzickej osoby s ŤZP/ŤZPS sa považuje fotokópia, ktorej pravosť overili obec, okresný úrad alebo notár.

Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR, Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
Február 2022